

Adviesraad Sociaal Domein HBEL
Mevrouw Van Dam
yvonne.vandam@planet.nl

Onderwerp: gemeentelijke reactie op advies op programmaplan transformatie sociaal domein 2024-2026

Huizen: 17 januari 2025

Uw brief van: 17 december 2024

Nummer:

Uw kenmerk:

Bijlagen: -

Bij beantwoording van deze brief, graag datum, nummer en onderwerp vermelden.

Geachte mevrouw Van Dam,

Hartelijk dank voor het advies van de adviesraad sociaal domein van 17 december 2024 op het programmaplan transformatie sociaal domein. In deze brief geven wij onze reactie op uw advies.

Allereerst dank voor de opmerkingen dat de adviesraad de uitgangspunten, de wijze hoe hierop in te spelen en de klantreis positief vindt.

Wat betreft uw vraag over de ervaren urgentie: wij delen met u het gevoel van urgentie. Dat is ook de reden dat we al zijn begonnen met de uitvoering van het plan. Daarbij zien ook wij het belang van doorpakken. Tegelijkertijd hebben we te maken met een beperkte capaciteit waarmee we alle ontwikkelingen in het sociaal domein moeten oppakken, zoals ook de nieuwe Jeugdwet, het nieuwe wetsvoorstel participatiewet in balans en de regionale IZA aanpak. En dat alles en dit programma in samenhang. Dat maakt dat prioriteren en faseren nodig is.

Verder benoemt de adviesraad puntsgewijs aanbevelingen. Hieronder geven wij per aanbeveling onze reactie.

Algemene aanbevelingen

1. Investeren in collectieve preventie en de sociale basis

Onze reactie: Wij onderschrijven met u het belang van investeren in collectieve preventie en de sociale basis. Dit hebben wij ook als een basisprincipe benoemd in onze visie sociaal domein en wordt uitgewerkt in onder meer de lokale plannen van aanpak brede spuk/gala. De versterking van preventie en de sociale basis en een andere werkwijze van de gemeentelijke ondersteuning, gaan hierbij hand in hand. Niet alleen is een sterke preventie en sociale basis nodig om de gewenste verschuiving vanuit de professionele ondersteuning hier naar toe te maken. Ook zal pas een verschuiving plaatsvinden als de professionele ondersteuning vragen niet meer gaat oppakken.

2. Inzicht in kwaliteit en tevredenheid met betrekking tot de inzet door gecontracteerde, geïndiceerde aanbieders

Onze reactie: Wij delen het belang van deze inzichten. De reden dat we nu als eerste inzetten op het vergroten van het inzicht in tevredenheid en kwaliteit bij de inzet die de gemeente zelf biedt, is dat dit inzicht er al (deels) is bij geïndiceerde ondersteuning. Jaarlijks wordt met een regionale steekproef inzicht verkregen in de effecten van ingezette geïndiceerde ondersteuning vanuit de Wmo en Jeugdwet. Dit is verplicht bij deze vormen van ondersteuning. De focus ligt op de geleverde zorg per zorgaanbieder. Daarnaast is dit inzicht er op clientniveau bij de consultants die deze inzet monitoren. Dat neemt niet weg dat wij net zoals u het belang zien van een breder inzicht in kwaliteit en tevredenheid bij deze geïndiceerde ondersteuning. Op dit moment verkennen we de inzet van de methodiek 'ervaringswijzer' bij de ondersteuning die gemeente zelf biedt. Hierbij is het doel om meer inzicht te krijgen in het gerealiseerde effect. Het is de bedoeling om later te verkennen of/hoe deze methodiek ook bij andere dienstverleners uitgerold kan worden.

3. De adviesraad adviseert duidelijke prioriteiten te stellen in de projecten en meer concrete mijlpalen of deadlines toe te voegen om te bewaken dat resultaten binnen de termijn worden behaald.

Onze reactie: De projecten worden in projectplannen uitgewerkt waarbij onder meer de resultaten, mijlpalen en een planning wordt uitgewerkt. Het risico van grote werkdruk zien wij vooral in relatie tot de diverse landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen die er ongetwijfeld zullen zijn de komende jaren en die ook inzet vragen van ons. Zie ook onze opmerking hierboven met betrekking tot ervaren urgentie. Indien daar aanleiding tot is, wordt de planning aangepast.

4. Een ander risico dat de adviesraad ziet is de budgettering. Vanuit het plan is voor de adviesraad onvoldoende duidelijk of er voldoende budgettering is om de projecten uit te voeren of dat er gezien de financiële middelen, mede door aangekondigde kortingen door de rijksoverheid, prioriteiten gesteld moeten worden. De adviesraad wordt graag op de hoogte gehouden van wijziging binnen de gestelde prioriteiten en de voortgang van de projecten.

Onze reactie: De passage in het programmaplan over de financiën is ondertussen meer uitgewerkt, onder meer met uw opmerkingen in gedachten. Voor benodigde structurele investeringen die kunnen volgen uit de projecten, zijn de uitgangspunten:

- Het structurele financieel kader: het streven is een stabilisatie van de kosten in het sociaal domein. Daarmee bedoelen we dat de ontwikkeling van de kosten gelijk opgaan met de ontwikkeling van het aantal inwoners en met de inflatie. Dat betekent dat projecten in principe niet resulteren in een stijging van de totale structurele kosten van het sociaal domein.
- Een verschuiving van structurele kosten binnen het sociaal domein kan wel aan de orde zijn. Met name tussen de budgetten voor geïndiceerde ondersteuning en die voor de basisondersteuning.

Bij de uitwerking van een project, wanneer keuzes worden gemaakt over de oplossingen, komen pas de financiële consequenties en benodigde incidentele en structurele investeringen in beeld. In het programmaplan hebben we nu de werkwijze beschreven hoe met deze vragen om te gaan. Met deze werkwijze beogen we zoveel mogelijk regionale en lokale financiële kansen te benutten; verwachten we voldoende armslag te hebben om de uitvoering op te kunnen pakken; beogen we zoveel mogelijk binnen al eerder vastgestelde financiële kaders werken; en brengen we bestuurders en raden in positie op die momenten dat er omvangrijke financiële gevolgen in beeld zijn.

We gaan de adviesraad en gemeenteraden periodiek informeren over de voortgang van het programma.

Specifieke aanbevelingen

1. Toegang tot basisondersteuning

Wij vragen aandacht voor het bereiken van de doelgroepen die de toegang niet weten te vinden, waaronder ook de zorgmijders.

Onze reactie: Deze aandacht hebben we nu in het plan expliciet opgenomen, door bij de toegang-projecten als doel op te nemen: 'Benutten van vindplaatsen en de mogelijkheden van betrokken partijen om specifieke doelgroepen te bereiken.' Hierbij hebben we aandacht voor onder meer anderstaligen en laaggeletterden.

We zetten nu ook al in op het beter bereiken van mensen die de toegang niet weten te vinden. Concrete voorbeelden zijn het versterken van de samenwerking met huisartsen en vroegsignalering van problematische schulden.

Maak het inwoners makkelijker door dezelfde benaming te gebruiken voor steunpunten waar zij terecht kunnen met hun vragen. Dit maakt het makkelijker de toegang te vinden en geeft het gevoel dat er een grote mate van rechtsgelijkheid bestaat.

Onze reactie: Deze suggestie nemen we mee in de uitwerking.

De adviesraad vraagt daarnaast aandacht voor de inwoners die na bereiken van de toegang afhaken, bijvoorbeeld doordat zij niet door de juiste persoon te woord worden gestaan of kunnen worden doorverbonden, niet in staat zijn het benodigde formulier in te vullen of niet worden gewezen op cliëntondersteuning.

Onze reactie: Dit sluit wat ons betreft aan bij de geformuleerde doelen en resultaten. Zo beschrijven we in het programma onder meer als doel dat de inwoner voor alle vragen in het sociaal domein terecht kan op 1 plek. Van hieruit wordt de inwoner zoveel mogelijk geholpen. Zo min mogelijk doorverwezen, zo veel mogelijk vanuit deze plek een vervolgspraak maken voor de inwoner met de professional en informatie van de intake overdragen.

Er is weinig oog in het plan voor de vindbaarheid van mogelijkheden voor hulp of ondersteuning voor jeugdigen en hun ouders... Via welke sites kunnen zij de geboden zorg vinden? De adviesraad vraagt zich af of en waar informatiemateriaal verkrijgbaar is (bijvoorbeeld bij consultatiebureaus), in welke talen deze informatie zowel online als offline beschikbaar is en of gedacht wordt aan alle doelgroepen (bijvoorbeeld visuals voor de LVB-doelgroep). De adviesraad beveelt aan de informatie zo breed mogelijk bekend te maken.

Onze reactie: Het programmaplan werkt niet per doelgroep de werkwijze uit. We kunnen ons vinden in uw opmerkingen en mede daarom hebben we nu in het plan 'Benutten van vindplaatsen en de mogelijkheden van betrokken partijen om specifieke doelgroepen te bereiken' als doel opgenomen bij de doorontwikkeling van de toegang. De vindbaarheid van ondersteuning via andere partijen in het netwerk, en samenwerking met deze partijen, zoals consultatiebureaus, hebben wij ook in beeld bij het project dat zich richt op de samenwerking tussen jeugd-professionals. Daarnaast heeft ook de samenwerking met het onderwijs onze aandacht in de uitwerking. Uw suggesties nemen we mee in de uitwerking. Hierbij kan overigens per gemeente een andere keuze worden gemaakt. De ondersteuning vanuit de Jeugdwet valt daarbij niet onder de HBEL samenwerking.

Niet alleen voor wat betreft jeugdigen, maar voor alle inwoners vindt de adviesraad het belangrijk dat er richting inwoners duidelijk wordt gecommuniceerd welke (nieuwe) mogelijkheden er zijn en hoe ze er gebruik van kunnen maken. De adviesraad zou in dit kader een communicatiecampagne willen aanbevelen.

Onze reactie: Bij de doorontwikkeling van de toegang, is communicatie naar inwoners hierover onderdeel van de doorontwikkeling.

2. Zorg voor het jonge kind

We missen in het plan de zorg voor het jonge kind. ... De adviesraad beveelt aan meer aanwezig te zijn tijdens de eerste belangrijke 1000 dagen van een kind en aan deze periode ook planmatig meer aandacht aan te besteden.

Onze reactie: de aandacht voor het jonge kind, in samenwerking met diverse partijen zoals jeugd en gezin, wordt opgepakt in het kader van de ketenaanpak Kansrijke Start. Dit valt niet onder de HBEL samenwerking, maar onder de sociale basis die door de HBEL gemeenten ieder apart wordt uitgewerkt. In de lokale plannen van aanpak in het kader van de brede Spuk/GALA komt deze ketenaanpak terug.

3. Basisondersteuning voor jeugd

U benoemt het versterken van de sociale basis en geeft hiervoor suggesties, zoals 'buurtouders'. Daarnaast signaleert u dat in het plan niet de doorontwikkeling van de JGZ is benoemd, met bijvoorbeeld de inzet van ervaringsdeskundigen.

Voor wat betreft de basisondersteuning voor jeugd wil de adviesraad verder nog opmerken dat voor de inloopcentra van de jongvolwassenen met GGZ-problematiek concrete, meetbare doelen ontbreken. De adviesraad beveelt aan hier kwantificeerbare criteria voor te stellen, zoals aantal verwachte bezoekers, welke vormen van ondersteuning er geboden wordt, etc.

Onze reactie: De sociale basis en aansturen van de JGZ zijn geen onderdeel van de HBEL samenwerking en komen daarom niet terug in het programmaplan. De HBEL gemeenten nemen uw suggesties wel ter harte, en kijken in de regionale verbanden waarin de JGZ wordt vormgegeven naar de mogelijkheden.

Zoals beschreven in het plan, is de ontwikkeling van inloopcentra voor jongvolwassenen een onderwerp dat we koppelen aan de ontwikkeling van regionale centra voor mentale gezondheid en zelfregiecentra. Dit wordt opgepakt in de regio Gooi en Vechtstreek, als onderdeel van het Regioplan IZA. Uw advies nemen we mee in dit regionale traject.

4. Communicatie tussen consulenten en inwoners

In het programmaplan wordt gesproken over het doorontwikkelen van de werkwijze van consulenten. De adviesraad beveelt aan hierbij aandacht te besteden aan communicatie en houding naar de inwoner toe.

Onze reactie: Wij onderschrijven uw advies. In het plan hebben we diverse methodieken benoemd waarop de we inzetten. De aandachtspunten die u benoemt in uw advies, zoals meedenken en een helpende houding, toegankelijkheid en aanspreekbaarheid, nazorg zijn aandachtspunten van deze methodieken.

Het onder de aandacht brengen van clientondersteuning heeft daarnaast ook onze aandacht. Hierop hebben we in het laatste kwartaal van 2024 onze dienstverlening aangepast. Onder meer door de volgende acties:

- Het Informatiepunt informeert nu mensen over de mogelijkheid van onafhankelijke clientondersteuning bij het doen van een melding (verzoek voor een maatwerkvoorziening). Voorheen was dit op een ander moment in het proces waardoor deze informatie niet altijd goed bij de inwoner aankwam;
- De mogelijkheid van onafhankelijke clientondersteuning is duidelijker beschreven in de brief waarin de afspraak wordt bevestigd;
- Het informatiepunt en consulenten wijzen inwoners tijdens klantcontact meer op de mogelijkheid tot cliëntondersteuning, mits dit relevant is. Bijvoorbeeld tijdens het telefonisch maken van een afspraak.

Wij hopen u met deze brief voldoende van reactie te hebben voorzien op uw advies. Huizen is voor dit onderwerp naar u penvoerder namens de HBEL gemeenten, dit antwoord ontvangt u dan ook mede namens de colleges van Blaricum, Eemnes en Laren.

Vragen

Heeft u op dit moment vragen? Neem dan contact op met R. Blom van de afdeling Maatschappelijke beleid, bereikbaar op 035-5281448 of via r.blom@huizen.nl.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders
burgemeester en wethouders,

J.P. Cnossen
gemeentesecretaris

N. Meijer
burgemeester

Deze brief is digitaal gemaakt en daarom niet ondertekend.